

Принципи та моделі прийняття управлінських рішень

Юлія Хавро

студентка 2 курсу, Мен-22,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: KhavroYD@krok.edu.ua

Оксана Кириченко

доцент кафедри управлінських технологій,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: oksanaks@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0001-5244-8323

В умовах становлення ринкової економіки та адміністративної реформи відбуваються значні зміни у комунікативних відносинах, економічних та організаційно-технологічних зв'язках. Ці зміни супроводжуються активним впровадженням інновацій у сфері управління. Особливі труднощі виникають при впровадженні адміністративної реформи стосовно державних органів та органів місцевого самоврядування.

Мета полягає в уточненні теоретичних положень та розробці напрямків удосконалення колективних та індивідуальних управлінських рішень організації. Це означає аналіз різних методів прийняття управлінських рішень, їхню ефективність та можливості застосування в сучасних умовах суспільства та ринкових відносин.

Об'єктом є процес прийняття рішень в умовах сучасного суспільства. Курсова робота спрямована на вивчення принципів та моделей прийняття управлінських рішень, та розробку рекомендацій щодо оптимізації цього процесу.

Існування людства нерозривно пов'язано із розробкою, прийняттям і реалізацією управлінських рішень. Під теорією прийняття управлінського рішення необхідно розуміти систему знань, які відображають сутність понять "закономірність" і "рішення". З урахуванням закономірностей рішення розробляються, приймаються та реалізуються. Основними рисами теорії прийняття рішень є: об'єктивна реальність, логічна цілісність, здатність до розвитку, відносна самостійність, активний вплив на практику.

Об'єктивним в теорії є перевірка практикою змісту її законів і принципів, а суб'єктивним - форма відображення відповідних теоретичних положень. Необхідною умовою формування теорії прийняття рішень, як складової теорії управління, є визначення її предмета, напрямків вивчення, форм і методів дослідження. В теперішній час переробляється і удосконалюється ряд теоретичних положень теорії управління, які збагачуються дослідженнями теорії і практики передових шкіл управління, знаходяться оптимальні сполучення нових та існуючих раніше поглядів на розробку, прийняття і реалізацію управлінських рішень.

Прийняття управлінських рішень — це визначальний процес управлінської діяльності, оскільки формує напрямки діяльності організації та її окремих працівників. Робота з прийняття управлінських рішень вимагає від менеджерів

високого рівня компетентності, значних затрат часу, енергії, досвіду [1]. Вона передбачає і високий рівень відповідальності, оскільки для втілення прийнятих рішень у життя необхідно забезпечити ефективну та злагоджену роботу всього організаційного механізму. Сутність, класифікація та процес вироблення управлінських рішень отримані в процесі управлінської діяльності методи менеджменту зможуть впливати на керувану систему тільки після її офіційного визнання, тобто після прийняття управлінського рішення.

Загалом, управлінське рішення є результатом альтернативної формалізації економічних, технологічних, соціально-психологічних, адміністративних методів менеджменту, на основі якого керуюча система організації безпосередньо впливає на керувану. Сформувавшись у процесі вибору альтернативи, управлінське рішення є певним підсумком управлінської діяльності, результатом обмірковувань дій і намірів, висновків, обговорень, прогнозувань, спрямованих на реалізацію цілей управління.

Слід зазначити, що універсального, єдиного підходу до прийняття управлінських рішень не існує. Вибирати спосіб потрібно виходячи з ситуації, що склалася, та враховуючи доступні ресурси та інші важливі моменти. Умовно всі методи можна розділити на дві категорії: експертні та загальнодоступні. До першої групи належать: мозковий штурм. Полягає в колективному обміні ідеями та варіантами вирішення проблеми; організація комісії. Запрошуються експерти в сферах, які стосуються питання, і формують ідеї шляхом дискусії; Метод Делфі [1]. Збір необхідної інформації за допомогою заздалегідь підготовлених опитувальників, і проводиться в кілька турів; складання сценаріїв. Кожен експерт розписує своє бачення проблеми і пропонує свій сценарій розвитку ситуації; метод суду [22]. У кожного рішення є свої «обвинувачі» і свій «захист». Таким чином можна в короткі терміни визначити всі «за» і «проти».

Загальнодоступні підходи не вимагають участі експертів. Досить просто зібрати тих, хто має відношення до теми обговорення. Найпоширенішими методами є: теорія ігор. Цей спосіб не має наявних чітких цілей і завдань [3]. Дії здійснюються одноразово для конкретного випадку; метод спроб та помилок. В основному застосовується тоді, коли схвалити рішення потрібно в найкоротші терміни; метод декомпозиції. Добре підходить для об'ємних, важких завдань. Їх розбивають на декілька більш дрібних і сортують за важливістю.

Таким чином, досліджено ключові принципи та моделі прийняття управлінських рішень, які є важливими для сучасного управління. Принципи раціональності, прозорості та взаємодії визначають основу відповідального прийняття рішень у будь-якій сфері діяльності. Моделі, такі як SWOT-аналіз та матриця прийняття рішень, допомагають структурувати інформацію та знаходити оптимальні шляхи розвитку [3].

Розвиток компетенцій у галузі прийняття управлінських рішень є ключовим завданням для керівників, оскільки це дозволяє ефективно вирішувати завдання та досягати стратегічних цілей. Інноваційні підходи та використання сучасних технологій в прийнятті рішень збільшують конкурентоспроможність організацій

і сприяють їхньому успіху на ринку.

Загалом, принципи та моделі прийняття управлінських рішень є важливою складовою успішного управління, а їх правильне використання дозволяє досягати стабільності та досягати поставлених цілей.

Ключові слова: методи управління, менеджмент, методи прийняття управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Яременко, О.Ф. (2017). Процес управління і управлінські рішення. Методи прийняття управлінських рішень. Вилучено із <https://msn.khnu.km.ua/mod/page/view.php?id=110977&lang=uk>.
2. Євтушенко, О.Н (2014). Управлінські рішення: сутність та характерні риси. Державне управління, (237), 47-51.
3. Шульженко, І.В., Остапенко, С.Ю. & Симоненко, В.А. (2018). Удосконалення процесу прийняття управлінських рішень. Приазовський економічний вісник, (4), 73-77.